

ט"ז אייר תשע"ב

08 מאי 2012

לכבוד
אריק מולה
מנכ"ל תאגיד "מי שקמה"
רחוב פרופסור שור 40
ת.ד. 15
חולון 58100

לכבוד
משה פטקביץ
מנהל מפעל אסם גבעול
קבוצת אסם
ת.ד. 934
שוהם 60850

שלום רב,

החלטה

בערר לפי סעיף 52(א) לחוק תאגידי מים וביוב, תשס"א - 2001

הבקשה בערר

ביום 18.1.2012 הוגש ערר של מפעל אסם גבעול (להלן – **העורר**) לפי סעיף 52(א) לחוק תאגידי מים וביוב, תשס"א – 2001 (להלן – **החוק**), על החלטת תאגיד המים והביוב "מי שקמה" (להלן – **החברה**) לדחות את בקשת העורר להזרים שפכים למערכת הביוב של החברה, בריכוז של צריכת חמצן כימית (להלן – **COD**) עד 5,000 מג"ל ובכמות של 80 מ"ק/חודש. העורר מבקש, כי נשנה את החלטת החברה באופן שיותר לו להזרים את השפכים בריכוז ובכמות כאמור לעיל, למערכת הביוב של החברה.

העובדות הצריכות לעניין

מעיון בחומר שהוגש לפני, ועל בסיס נתונים הקיימים במשרד להגנת הסביבה, עולים הנתונים הבאים:

1. העורר הינו מפעל מזון הפועל בחולון והעוסק בייצור חטיפים מלוחים ומתוקים.
2. צריכת המים של העורר הינה 200 מ"ק/חודש.
3. ספיקת השפכים התעשייתיים של העורר, שמקורם בתהליכי ניקיון ושיטיפות, הינה 80 מ"ק/חודש, וזאת בהתאם למדידות מד ספיקת שפכים המותקן במתקן קדם הטיפול של העורר.
4. מתקן קדם הטיפול של העורר מבוסס על הפרדת שומן ותיקון ערך הגבה.
5. ריכוז ה-COD בשפכי העורר הינו כ- 5,000 מ"ג/ל כאשר יחס COD/BOD קטן מ- 2. כלומר, שפכי העורר פריקים ביולוגית באופן הניתן לטיפול במיתקן טיפול בשפכים (להלן – **מט"ש**).
6. העורר מזרים את שפכיו למט"ש של איגוד ערים דן לתשתיות איכות הסביבה (להלן – **האיגוד**), המטפל בכל שפכי גוש דן. ספיקתו היומית של המט"ש כ- 350,000 מ"ק וקולחיו מושבים להשקיה חקלאית ללא מגבלות.

7. ריכוז העומס האורגני בקולחי מט"ש האיגודן, כפי שהתקבל במשרד להגנת הסביבה מדיווחי חברת מקורות המפעילה את המט"ש בשם האיגודן :

ריכוז ממוצע חודשי מ"ג/ל	COD	BOD
אוקטובר 2011	36	4.7
נובמבר 2011	40.4	4.7
דצמבר 2011	39.8	2
ינואר 2012	46.4	2
פברואר 2012	43.1	7.3
מרץ 2012	52	9

8. עמדת האיגודן מיום 12.2.12 לטענות העורר היא, כי יהיה ניתן להתיר הזרמה מוגבלת של שפכים באיכות המבוקשת, בתמורה לשיפוי המט"ש בגין פירוק העומס האורגני הנוסף.

9. בתשובה מיום 30.4.12 לטענות העורר, טענה החברה כי בשנת 2008 החליט העורר להפסיק חלק משלבי תהליכי הטיפול בשפכים ומאותה תקופה שפכי העורר חורגים באיכותם. לדברי החברה, העורר לא צריך לקבל פרס על סילוק שפכים חריגים וגם לא לקבל "הכשר" לכך. בנוסף טענה החברה, כי סכום הקנסות שהעורר ישלם לחברה יכול לשמש להפעלת השלבים בתהליך הטיפול שהושבתו בשנת 2008. לסיום ציינה החברה, כי מאחר והאיגודן מקבל 85% מיכולת קליטת העומס האורגני שלו, האיגודן "מנוע מלהתיר הזרמת שפכים חריגים רק למפעל אחד, בעוד קיימים מפעלים נוספים המבקשים היתרים להזרמות חריגות". עמדת החברה נותרה בעינה: לא להתיר הזרמה של השפכים החריגים.

דיון והחלטה

10. על פי תשובת החברה, החל משנת 2008 ועד היום אין באופן מעשי שינוי באיכויות השפכים שמזרים העורר למערכת הביוב שלה, אלא, כפי הנראה, בקשתו היא להסדרת ההזרמה החריגה במסגרת כללי תאגידי מים וביוב (שפכי מפעלים המוזרמים למערכת הביוב), תשע"א – 2011 (להלן – הכללים), שהותקנו לאחרונה בידי מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב.

11. התוספת השניה לכללים קובעת בטבלה בטור ג' את הריכוז המקסימאלי של COD בשפכים (2000 מ"ג/ל) המותר בהזרמה למערכת ביוב של חברה בידי מפעל. לפי סעיף 6(ב) לכללים, מפעל המעוניין להזרים למערכת הביוב COD בשפכים בריכוז מעל 2000 מ"ג/ל צריך להגיש בקשה לחברה תוך פירוט הערך המרבי וכמות השפכים המיועדים להזרמה, כדי שתאשר לו החברה את ההזרמה.

12. סעיף 6(ה) לכללים קובע, כי חברה תאשר את הבקשה שהוגשה אלא אם קיבלה הודעה מממונה סביבה לפי סעיף קטן (ד) או התקיימו אחד מאלה:

"(1) קליטת השפכים למט"ש שמטפל בשפכי אותו מפעל אינה מאפשרת למט"ש לטהר את השפכים או את הבוצה לערכים הקבועים לפי הוראות כל דין;

(2) בשל תהליכי הייצור במפעל, השפכים עלולים להכיל מזהמים שאינם מורחקים בתהליכי הטיפול במט"ש."

13. כמו כן, סעיף 6(ג) ו- (ד) לכללים קובע, כי חברה תעביר את בקשת המפעל לממונה סביבה בתוך 10 ימים מיום שקיבלה אותה, ואם מצא הממונה, לפי מידע שברשותו, כי התקיים אחד מהמפורטים בסעיף 6(ה), יודיע על כך לחברה בתוך 14 ימים וינמק את החלטתו.

14. מעיון בחומר שהוגש לפני, העורר פנה לחברה ביום 22.11.11 בבקשה להזרים למערכת הביוב שפכים בריכוז COD של עד 5,000 מג"ל ובכמות של כ – 80 מ"ק/חודש. לאחר שנועצה החברה עם האיגודן בעניין בקשת העורר בהתאם לסעיף 6(ז) לכללים (תשובת האיגודן ניתנה לחברה במכתב מתאריך 8.12.11), השיבה לעורר בתאריך 8.12.11, כי היא דוחה את בקשתו.

15. לא מצאתי בחומר שהובא בפני, כי פנתה החברה לממונה סביבה כהגדרתו בכללים לצורך קבלת עמדתו בהתאם להוראות סעיף 6(ג) ו- (ד) לכללים.

16. ככלל, מדיניות המשרד להגנת הסביבה לטיפול בעומס אורגני פריק בשפכי תעשייה (טיפול בשפכים פריקים שיחס COD\BOD בהם קטן מ- 4 ועומס ה VSS בהם גדול מ- 70% מריכוז ה-TSS) היא, כי במקום ובו למט"ש האזורי אליו מוזרמים שפכי מפעל תעשייתי יש יכולת לטפל בתוספת העומס האורגני מבלי לגרום לו נזק, ניתן לגבות תשלום עבור הטיפול מהמפעל הרלוונטי במקום לחייב אותו להתקין מיתקן קדם טיפול שיפחית את ריכוז המזהמים. מדיניות זו מבוססת על המלצותיה המקצועיות של ועדה בינמשרדית שהתכנסה בשנת 1995 לנושא מפעלים, אגרות, פקדונות והיטלים (להלן – ועדת מ.א.פ.ה), אשר כללה נציגים מהמשרד להגנת הסביבה, משרד האוצר, משרד המסחר והתעשייה, התאחדות התעשיינים ומרכז השלטון המקומי, ושאומוצו כמדיניות במשרד להגנת הסביבה, מאז ועד היום.

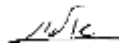
17. יצוין, כי התוספת הראשונה לתקנות בריאות העם (תקני איכות מי קולחין וכללים לטיהור שפכים, תשי"ע – 2010 קובעת את הערכים המרביים של רמות ממוצעות חודשיות המותרים לסילוק קולחים להשקיה חקלאית ללא מגבלות: לפרמטר COD נקבע ערך מרבי לממוצע חודשי של 100 ולפרמטר BOD נקבע ערך מרבי לממוצע חודשי של 10. על פי נתוני ריכוז העומס האורגני בקולחי מט"ש האיגודן, כמפורט בטבלה שבסעיף 7 לעיל, נראה כי לאיגודן יכולת קליטת שפכי העורר, כבקשתו, באופן שלא יחרגו מהוראות התקנות האמורות.

18. לסיכום, לאחר שלא השתכנעתי כי קליטת השפכים כבקשת העורר עלולה לגרום לנזק למערכת הביוב של החברה או המט"ש של האיגודן, או למנוע מהמט"ש של האיגודן לטהר את השפכים לערכים הקבועים בהוראות לפי כל דין, ועל רקע העובדה שהמט"ש מוכן לקלוט שפכים אלה, אני מקבל את הערר וקובע, כי העורר יהיה רשאי להזרים למערכת הביוב של החברה COD בערך מרבי של 5,000 מג"ל ובכמות של 80 מ"ק/חודש, וזאת, בכפוף לתשלום התמורה לחברה בעבור הטיפול בתוספת העומס האורגני, בתעריף המתאים לריכוז המרבי שהותר, לפי כללי תאגידי מים וביוב (תעריפים לשירותי מים וביוב והקמת מערכות מים או ביוב), תשי"ע- 2009.

19. באשר לתשלום הכספי של החברה לאיגודן עבור הטיפול בשפכים של העורר, נושא זה מוסדר בידי הרשות הממשלתית למים ולביוב בהתאם לסמכויותיה על פי כל דין, והתחשבות ביניהם תעשה בהתאם להסדרה זו.

20. לא למותר לציין, כי אילו קיימה החברה את הוראות סעיף 6(ג) ו- (ד) לכללים, ייתכן ולא היינו נדרשים לדון בערר שלפנינו. נצפה להבא, אפוא, כי החברה תמצה את חובותיה בהתאם להוראות הכללים ותפנה לקבלת תגובת ממונה סביבה, כנדרש ממנה, בטרם תיתן החלטתה בבקשת מפעל.

לפי סעיף 52(ב) לחוק, הרואה את עצמו נפגע מהחלטת המוסמך רשאי לערער עליה לבית משפט השלום שבתחום שיפוטו נמצא הנכס של העורר, בתוך ארבעים וחמישה ימים מיום שנמסרה לו.

אלון זס"ק

המוסמך לפי סעיף 52(א) לחוק תאגידי מים וביוב

העתק:

ד"ר ישעיהו בר אור, סמנכ"ל בכיר למשאבי טבע
גב' שולי נזר, סמנכ"לית בכירה תעשיות ורישוי עסקים
מר ברוך ובר, מנהל מחוז תל אביב
מר גידי מזור, מנהל מחוז מרכז
עו"ד דלית דרור, היועצת המשפטית
ד"ר יעל מייסון, מנהלת אגף שפכי תעשייה, דלקים וקרקעות מזוהמות
מר עמיר אשד, סגן מנהל מחוז תל אביב
מר רונן זהבי, רכז מים ושפכים, מחוז מרכז
גב' אתי נתן, הממונה על שפכי תעשייה
עו"ד ליאורה עופרי, הלשכה המשפטית
מר דניאל סלומון, מנהל היחידה לאיכות הסביבה, איגודן
מר דני גרינוולד, מנהל אגף סיוע, הרשות הממשלתית למים ולביוב
מר משה אשכנזי, יו"ר פורום מנכ"לי תאגידי המים והביוב